

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyszer ötre 10 frt - kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzör
hirdetések alkuszint jutányos áron vétetnek fel.

Szünet után.

(i. l.) Negyedfél hónapnál tovább pihent az országgyűlés, és hogy összejött abból a célból, hogy újra hozzá fogjon a munkához, ezt azzal kezdte, hogy — mint a lusta ember, a ki ébredéskor szeret az ágyban még egyet nyújtózni, legalább még egy napi utószieszta engedélyezett magának. Ez a kis idő jó arra, hogy kidörzsölje a szeméből az álmot, egy kicsit megmosakodjék, meg is törülközzék s azzal a felüdüléssel jelenjék meg a világ előtt, melyet nem a lidércnyomásos átvádozt nekik, hanem az a reggeli világosság, mely utóvégre a legpetyhüdtobb idegeiket is valami mozgásra indítja.

Az ilyen lusta ember első sorban természetesen a legnehezebb munkához fog, hanem, hogy tessék-lássék, valami apró-cseprőség elintézésével próbál az igazi munkába bemelegedni.

Igy történik ez a mi képviselőházunkkal is, mely holnapután a föld-birtokosok és a gazdasztek közti viszonyt szabályozó javaslatot vezeti tárgyalás alá. Mi voltunk talán az elsők, a kik sürgettük ennek a kérdésnek törvényhozási rendezését s mi volnánk az utolsók, akik annak aránylagos társadalmi és gazdasági fontosságát kétségbe vonjuk. De ez-e a mai helyzet közegette a legelső és legürgősebben megoldandó törvényhozási feladat? Egy országgyűlésnek, melynek a munka-feladata

oly bőven s a melynek munkaideje oly szűken van kimérve, egy ilyen nagyon is részlet-kérdés elintézésével kell-e új munkáját új erővel megkezdenie?

Attól a negyedfél hónaptól, melyet az országgyűlés Széll Kálmán indítványára magának szünetidőül adott, mi is, más is azt vártuk, hogy kialakítja az új helyzet által megkívánt gondolatokat s az azok megvalósítására alkalmas pártokat.

Vártuk azt, hogy a kormány egy egységes pártot teremtsen magának s előáll végre egy olyan programmal, mely kizár minden kétértelműséget s egybegyűjt egy olyan pártot, melynek elvi egyöntetősége kizár a támogatás őszinteségére vonatkozó minden két éget.

Ez a remény azonban nem vált be. A mi a szünet alatt történt, mindaz a kormánypártot fejlődésében nem az egységhez, hanem az ellentétek kiegyesítéséhez vitte közelebb. A hogyan ment N. Varadra Tisza Kálmán s ahogyan ment Jászberénybe Apponyi s amit beszélt az egyik itt, a másik ott: mind hangos bizonyíték a mellett, hogy a hatalmat támogató pártban nincs meg az a politikai egyöntetőség, a mely uralmanak egyedül adhatna meg az erkölcsi alapot.

Magában a kormánypártban két ellentétes áramlat ütközik össze, a mint ez nem s lehet másképp oly pártban, amely egy kalap alá próbálja borítani Asbóth Jánost Gajári Ödönnel. Ha az a kalap a hatalom süvegeje is, ezeket az ellentéteket csak ideig-óráig takarhatja

el s nem elég erős arra, hogy rajta az elvi ellentétek szögei lyukakat ne üssenek. Az egyik ragaszkodik az uralomhoz, a melyet régen birt. A másik kapaszkodik a hatalomhoz, a melyhez most jutott hozzá. — Ez egy pillanatra összetartja őket, de se politikailag, se erkölcsileg nem elég erős arra, hogy azon egy kormányzás vagy éppen egy új politikai rendszer felépülhessen.

Igy állván a kormánypárt, nincs benne csodálni való, hogy Széll Kálmán kerüli az elvi kérdések felvetését s az újon egybegyűlt országgyűlést egészen semleges kérdésekkel akarja foglalkoztatni. Ezzel egyszerűen régi taktikáját követi: a nehéz kérdéseket úgy oldja meg, hogy megoldásukat elhalasztja. Most is csak azt csinálja, a mit eddig csinált: tehetetlen lévén az igazi feladatokkal megbirkózni, a rendelkezésre álló munkát és figyelmet mellékutakra tereli.

A most összeült országgyűlésnek dec. 31-ig mulhatlanul elintézendő dolgai vannak. Ilyenek, hogy többet ne említsünk, a kvótakérdés, a költségvetés, a horvát-magyar pénzügyi egyezmény, az új véderő törvény stb. Minderről nyilatkozatot vártunk a miniszterelnöktől. Vártuk azt, hogy legalább a maga számításait előadják, miképpen lehetnek mindezek a kérdések a nagyon is szűk határidőn belül elintézendők. Széll azonban minderről nem szólt semmit. Ő azt hiszi, hogy újabb kényszerhelyzeteket teremtve, újabb ideiglenes álla-

Utazás a kormoránon.

A »Debreczen« eredeti tárcaja.
Irtá, íjt. **Hegedűs Sándor.**

Mikor lejöttem a Hold hegyek fekete országából s az utkanyarutatóról először láttam viszont ismét a fjordokat, nagyot dobbant a lelkem, mert éreztem a levegő erejéből is, hogy az élők birodalmába érkezem ismét vissza. Cattaroból nem látszott meg semmi, sok idő, sok kerékfordulás kellett ahhoz, hogy a zeg-zug zerge-város kibujhasson a hegy alól. Már a Kernac alatt járt a kocsi, mikor figyelmessé lettem a cattarói öbölvizre. A kikötőpart oldalánál — ismét felülről nézve — egy különös madár táborozott, fehérek voltak a szárnyai, melyeket kiterjesztve tartott még mozdulatlan állapotában is, nyaka kormos füstös volt s lelegzete gőzpára alakjában távozott. Karsu testalkata hasonlított legjobban azokhoz a félnék fjord-madarakhoz, melyek a legkisebb rezzenésre ijedten elmenekülnek minden hajó elől. Tényleg a vesztelő gőzös lényes hasonmása volt azoknak a vizet szelő kormoránoknak, melyek nyugtalanul vándorolva járnak a fjordok fölött.

Mikor ráültem a hajóra, — végtelenül örültem, hogy lefüleltem ezt a tova induló gözlelkű kormoránt, mely most a vizszínen

fog repülni velem, végtelen távolra. Kepzeletem teljesen elragadt s nem ügyeltem senkire, beleéletem magamat a gondolatba, hogy egy madár hatan üök és repülök, repülök ezen a csodás országon keresztül, hogy még egyszer madártávlattól meglássam minden egyes pontját, aztan pedig csak emlékeimben éjen a fjordok birodalma.

Az bizonyos, hogy alig tartott pár percig és kiröpültünk a Bocche nyitva felejtett száján, csak úgy, mint a szabaddá vált madár elmenekszik kalitjából. A tenger felett jártunk, néha egy-egy nagy hab majdnem sarkamk fölé apott, másik meg lesodorni készült biztos ütéséről — nem használt semmit, nem tudtam megatolni röplésemet. A partoldalán ezalatt s sziklahegyek sebes vágatással kergettek egymást a báltér felé es így nógattak egymást elé, — mintha összefűzték volna őket — a lathatár szelénél. A városok képei pedig néha feleszállottak a hegyoldalra, csak úgy, mint a kvarcz-szemcse elécsillemlik a közet köve között. Torony és ciprusfa, emberlakás és köszirt-csoport mind sodródott előlem, mintha végzeük mosta volna el őket örökre. Csak a végtelenül feiseges, csak isteneknek megengedett erzés vett allandóan körül: — repülni a tenger felett.

E-elábrándoztam néha s úgy hittem,

egy bőrtükör közepe ülök, amelynek minden kicsiny sarka prizmaköböl van alkotva, és átlátszó alakban mutatja be a képeket, de különös színes ragyogást is csatol hozzájuk, Jóllehet nagy sokáig tartott az út, soha egy percig se untam meg ezt a himbátva repülést. Sokszor tájékoztam magamat s megállapítottam, hogy ennek a dalmát szigetengernek, melyik sziget feje körül járunk. Ilyenkor először szemem erejével leszorítottam a lathatárt, aztan egy megkapó képet kiszakítottam a csoportból s azt távcsőüregbe szorítva, apróra megvizsgáltam.

Milyen szép volt, mikor az egyik sziget sarkon messzelatom üregebe akadt az a romantikus Arbe, a váralakban életrekelte faluhely. A jediku a hettoronynak egyik töredék része, melyből csupán a várfal és négy toronytető alakult meg, a többinek pedig nem volt ideje a sziklaanyagból kifejlődni és az így csak a »négytorony«; azért csendesebb is róla a mesehangja és nem kiállt széjjel a szél kakas vérrel telített borzongós históriákat. — Hanem azért van mégis fogoly a »Négytorony« falai mögött, úgy elzárva, hogy ne tudjon róla emberfia, igaz, hogy nem élőlények emberértelemben, mert csak színekben élnek és a por által hainak meg: az ideszorint Tizian-festmények. Jó éjt ezeknek, — végtetük

potokkal tovább huzhatja a maga ideiglenes kormányát.

Minékünk ellenben meg kell látni, hogy azok a törvényhozási tennivalók, melyek rövid harmadfél hónapi időre összehíródtak, a törvény által kívánt határidőn belül teljesen elintéztessenek. Micsoda számítás van tehát a Széll K. munka-programjában? Lehet-e abban komoly szándékot látni az ügyek igazán alkotmányos elintézésére? Terv nélkül megy-e itt a dolgok fő-fő intézése, vagy pedig olyan tervvel, a mely gonoszabb minden tervnélküliségnél?

Ébredés.

Igazán meghatóan győnge elismerésben részesülnek a magyar gazdák kassai nagygyűlésük lezajlása után a közvelemény ama részéről, a mely hetek óta telelarmázta az egész országot azza, hogy idegenből becsmérlészet eszméken éősködő agráriusok mekkora táma asz intéznek majd Kassán a magyar kereskedelem — jobban mondva a merkantilisták ellen.

Az említett közvéleménynek sehogys em esett jól az a méltóságteljes, hazafias hang, a mely a kassai gazda-kongresszust dominálta, sőt szűkkörű látköréből tekintve, nem is képes felfogni azoknak az eszméknek nagyságát, a melyeket Kassán az egyes előadók, mint a magyar lelek megnyilvánulását fölszöre vetettek es csak meghunyászkodva, a dühnek erőszakkal visszatartott kifejezésével kényszerítve a tények hatalma által, ismeribe, hogy nem denuncziálni, nem megragalmazni kellett volna előre a magyar gazdákat, mikor a kassai gyűlésre készülődtek.

Az azonban már nem cselekszi meg ez a közvélemény, hogy a nemzetalkotó osztály erősbödsen es s beinek orvoslasan faradozóknak oda nyujtsa azt a kőzörüt, a mely az igaz hazafit megilleti, midőn a kozmopolita szellem uralomra törését megakadályozza s hirdeti azokat a kötelesegeket, a melyeknek teljesítése kepsessé teszi a nemzetet jövőjének biztosítására.

Évtizedeknek bünös mulasztását kell jóváteennünk s ime az osztálygyűléssel megragalmazott, gonosz agráriusok a hazaszeretet langjánál melengetik föl azokat az eszméket, a melyeket egy a magyar jellemmel meg nem tért irányzat már-már egészen elfagyasztott, a midőn pusztulni engedte a magyar közép-osztályt s előjogokat adott a nemzetközi tőkének s ráhárította az állami es tarsadalmi terhek legsúlyosabb részét a magyar földre es a földbirtokosokra.

A merkuri-riterek sajtója mindezáltal nem akarja elismerni a magyar gazdáknak jogosultságot arra, hogy kezükbe ragadják a védelem fegyvereit, ne akarja megengedni, hogy Magyarországon a gazdaosztály kezében maradjon a vezérzászló, midőn a magyar föld érdekeinek, a magyarság létfeltételeinek megerősítéséről, a nemzet jólétén k emeléséről van szó.

Hár kinek a feadata ez itt Magyarországon? Hiszen a nemzet alkotó tényezői közt a földműveléssel foglalkozók állanak első helyen, ők az állam legbiztosabb támaszai, a nemzeti erőnek es hatalomnak ők képezik legszilárdabb alapját, ők adják meg ennek az országnak a magyar nemzeti jellegét.

Talán ez a magyar nemzeti jelleg faj az uraknak? Ugy látszik, hogy ez. Különben nem adtak volna annyi adókedvezményt az ujonnan épült hazáknak, minek hasznát a spekulansok látták: nem adtak volna szállítási kedvezményeket a nagykereskedőknek, állami szubvencziót a részvénytársulatoknak s megmondották volna, hogy mindez a kedvezmény a gazdák zsebéből, vagy zsebére ment, mert az állami bevételeket az igazságtalan adórendszer mellett csaknem kizárólag a termelő osztályból hajtják be.

Innen van az, hogy igazságtalanul jutalmazzzák azokat, kik vállalatuk után tíz-, sőt százszázalékos kamatait élvezik befektetett tőkejüknek, míg a gazda örülhet, ha nehéz munkája után az élet minimumot biztosíthatja családjának.

A magyar gazdatársadalom tehát nagy es hazafias feladat teljesítését válaista magára mikor Kassán kibírdette, hogy megtesz mindent a magyar gazdaosztály megmentésére. Es e nagy kötelesség teljesítésében nem fog egyedül maradni, mert vele tart a tisztességes magyar

ipar es a nemzeti kereskedelem — hiszen érdekeik teljesen azonosak.

A merkuri-riterek rágalma nem fog már rajtuk, a gyűlölködés elhintett magvai nem fognak terebélyes fákká nőni, melyeknek árnyékában hűsölve, varna majd a nemzetközi merkantilizmus a magyar szellem kimúlását.

Az aramat megindult. A magyar nemzetől függ, hogy minél hamarább lásson eredményt.

Följegyzések a szabadságharcz nagy napjaiból es az elnyomatás szomorú idejéből.

(A debreczeni ev. ref. főiskola szabadságharczi emléke-muzeuma részére írta: Kósa Barna.)

I.

Dessewffy Arisztid es a Hurbán drotárjai.

Dessewffy Arisztid aradi vértanúnak Eperjesen lakó rokonaitól hallottam a következő érdekes epizódot, mely — tudtommal — nyomtatásban még nem jelent meg.

Hurbán fölkelő hada, melyet maguk a tótok gunyoltak leginkább, (látam is egy hozsuzsú, nyomtatott tot gunyverset Hurbán es emberei ellen, kiket nem katonáknak, hanem drotároknak — drótos tóoknak — neveztek.) Eperjes közelében, egy völgyben táborozott, temérdek pálínkát fogyasztván el.

Dessewffy Arisztidot, ki akkor Eperjesen tartózkodott, bosszantotta e csöcselék-had közzellete. Elhatározta tehát, hogy táborhelyükről elkergeti őket. E czélból azonban nem vett igénybe se honvedeket, se nemzetőröket, hanem egy száz huszár-trombitás kísérletben fölment a Hurbán tabora föött emelkedő hegyre.

Lent, a völgyben nyüzsgötek a Hurbán drotárjai, bangoosan hirdetvén, hogy másnap Eperjest elfoglalják. Dessewffy Arisztid ekkor azt parancsolta a huszár-trombitásnak, hogy tele tüdővel fujja el a huszár-roham trombita-jelét.

A trombita megharsant. A szomszédos hegyek hatalmasan visszabongoztak a rohamindulót. Hurbán drotárjai azt képzelték, hogy azonnal jönnek a rettegott huszárok! Körül se néztek, hogy van-e ellenség a közelben, hanem hamarosan fölcsédtek a satorfat s

elmossa őket s az Arbe toronyok is összeomlottak az én távcsövem lencse-batarában; még maga a kis sziget is lesüllyedt a tenger alá.

Az én fű-tősfőjű kormoránom olyan gyorsan repül, hogy képes eltűntetni es előteremteni futásának forgatagszerű erejével szigeteket, városokat s mindent, mit a szigettenger elrejtve tart. Egyszer hisz esült a tengervíz es én a végtelenség lá szó tengeremélybe röppütem kormorán gözösöm segélyével. S ott messze, már a parthatár horizontján kívül, láttam meg a Lussinszigetet; két kanyarulat van a szigettesten, mindeniken van egy olyan kedves hely, meg csendes hotel, hova vagyakozik, ha csak pár órára is, minden ember, ha meglátja valahogy Lussinszigetet, meg a szerpentin-ut végen a még mélyebb hallgatásba merül Grandot. Itt nem kell alattódal senkinek, a környezet varázs hatalma nagy könnyűséggel lefogja az ember szemét es olhamar es észrevétlenül bepölvázsa tetlen semmittevésbe, melyben ébren alszik a lenyugvózt. Erőszakos módon kell kiszakítani innét mindenkinek magát, mintha a fáradt léragadt szemhéjait nyitna fel nagy akaraterővel. A hajó teljes gözze hörgött fel es erősen verdeste a vizet, míg elrepült a Lussinsziget alvórétegeből. Megint a szigettenger kopar szigettesei között röpködött velem a «kormorán», melyek kiegészített fejű födesoportok voltak puztan, mintha Jules Verne «Langban álló szigettenger»-nek egy új ismeretlen fordulata szerint kigyuladt volna ezek a szigetek s addig ógtek küönös szinű langgal, míg ilyen kiaszott sargává nem lettek mindannyian. A paroldal mélyedés felé repülünk, egy-egy mélyedés előtt, melynek bejaratát erősen verte

a hullám, lassan haladt el a güzmadár. — Egy különös — alakulatu kikötő jeletét sejtette meg, úgy látszik, s olyan kikötő volt tenyleg a földnyitás belsejében melybe a ki be akar jutni jól ismerje az öböl szája szikla fortelyát s es mellett meg a tenger vízzel is kössön jó barátságot, hogy a révparthoz juthasson.

Lehet-e csodálni aztán, hogy az öbölben épült Zengg város lakói jó ideig kalozok voltak s a fekete halálfejes zaszlot szolgálva harcsolták össze kincüket, melyet akár a kikötőparton tarthattak, amint egyszer ez öbölben volt mert ionét azt tudokon kívül senki nem vihette el, mert a sziklafogu öböl torkon nem tudott az ismeretlen soha át kerüni.

Eh, mit bánom én a mult idők büneit, engem a különös erő hordoz a hatán es minden a mi csak latok, emberfeletinek látszik elöttem es oly csodának, a melyet csak a miasatosok utján látni az életben vagyis csak akkor, mikor ez ember, mint egy felhalott, csak dermedten él lecsukott szempillákkal.

Keskeny vízszoroson repültünk keresztül, szinte féltem, hogy hajó-madaram ledörzsöli oldal-fületét a sziklanyuiványokon, de a szoros mögött azonnal kinyit a látkép, fenséges tárlattal, melynek legeslegálján meglátszott a Monte Maggiore, lent délen a Velebit havas tarkója. A nagyszerű képből itt is ott is feltűnedezték az ismerős helyek, hol Csirkvencia nagy botelje látszott, hol meg a Bucari hágónak tetsző hegybeszorult kikötője. Ebredezni kezd em, hol repülök én most, hisz ez nem lehet az álom országa, mert hiszen minden város régi ismerősöm. Még a tenger

vízszíneinek is van egy csalhatatlan árnyalata, a melyet csak itt látni a Quarneróban.

A «Quarneró!» A «Quarneró!» melynek víze magyar földhöz ér; az anyaföldhöz, melynek edes minden porczikája. Szinte biztatni kezdtem a bajoállatot, de nem volt erre szükség, egy par vitorlászárnycsapással meg labrafordulattal odarepült a kikötőparthoz, csakugy, mint a postagalamb, mikor fészkebe tér vissza. Egy ütődést éreztem a part kőfalán s azután lesodródtam a gözösyaku kormoránról es abban a pillanatban, mikor földet értem újra, egyszerre minden megállott körülöttem, a föld nem futott, a tájképek nem váltakoztak, az én kormoránom pedig teljesen levetkőzte titokzatos voltát es az álomképből csak a kormos szállítógözös volt ott előttem, s mint lehorgonyozta magát. Es én ott álltam a fölvel borított fium-i parton, szemben az Adria-társulat üzletpalotájából. A heiszámra tartó álomnak, a ködfatyolképeknek es álomlátásnak teljesen vége volt.

Tudom, hogy nagy bün almodozni, tudom, hogy ezt tenni nem szabad, mert a valóraébredés keserű büntetést tartogat az almodozónak s tudom, hogy minden ébredéskor egy-egy finon zomancz huli le az ember lelkéről, míg az egészen hideg es szintelen lesz, de azért nem bánom meg, hogy most újra képzelt világba ringattam át lelkemet, mert hadd jöjjön most már az élet es törjön össze ugy, a hogy tud, de azért abból az édes emlékből, melyet Dalmáciában szívtam magamba, a legszürkebb napon is elem fog ragyogni — az álom világából — az arany-paszomántu, búbajos erejű dalmat nap-ugár.

megszaladtak egyetlenegy — huszár-trombitától!

De-sewffy Arisztid pedig a hegytetőn kacagta őket.

II.

Bánky István összevagdala sa.

Néhai Bánky István országos hrű debreczeni hentes és vendég-ós, a háza hívó szavára nemzetőrnek állott be s elment a debreczeni nemzetőrökkel Erdélybe. — Kapitányuk Révész Balint, a későbbi püspök, volt. Egy este elfoglaltak egy oláh falut s a nemzetőrök az urasági kastélyban szálltak meg, melynek gazdáját az oláhok elűzték. Míg a többi nemzetőrök aludtak, a kapuba örül Bánkyt állították ki.

Késő éjjel lovasok érkeztek a faluba, kik nemetül beszéltek s a falu véén azt kérdezték az oláhoktól, hogy nincsen-e bent a faluban ellenség? Erre azt a választ nyerték az oláhoktól, kik a németül beszélő lovasokat osztrák katonáknak nézték, hogy igenis ott tanyázik az ellenség s — kastélyban.

A lovasok azonnal megtámadták a kastélyt s Bánkyt, a kapuban álló őrt, kardjaikkal összevagdalták. Kapott vagy 20 sebet. Földre roskadva, így sohajtott föl:

— Jaj, ne bantsanak! Elég volt már!

A tamado lovasok meghallván a magyar szavakat, megdöbbentek. Vezetőjük leugrott a lóról, lehajolt a vérző Bánkyhoz s tört magyarsággal így szólt hozzá:

— Maga magyar?

— Az vagyok — felelte Bánky — még pedig Debreczenből; a táscaim fönt vannak a kastélyban, de mélyen aluszom, azért hagytam magamra.

— Jaj, mit tettünk! — mondá kétségbeesve a lovas — hiszen mi is magyar katonák vagyunk, a Szepességről. Azok a hunczfutó oláhok megsaltak bennünket, midőn azt mondták, hogy itt ellenség van. Mi azt hittük, hogy osztrákok vannak a kastélyban, azért támadtuk meg azt!

Ekkor fölébredtek a többi nemzetőrök is, de több baj nem történt, mert a szepességek eljelen a magyar kiáltással fogadták az alkükből ébredőket s harc helyett testveri ölekezést támadt. A szepességi lovas nemzetőrök azonnal összebarátkoztak a debreczeni nemzetőrökkel.

Bánky azonban csaknem áldozata lett e sajnálatos tévedésnek; az egész szabadságharcot, mint sebesült feküdt át s mire föl-épült: nem volt többé magyar hadsereg!

Bánky bácsi, a fentebb leírt esetet, baráti körben többször elbeszélte, de ez — tudtommal — nyomtatásban még nem látott napvilágot. Bánky bácsinak egyéb dolgaiért sokat olvashattunk, e tragikus esete azonban följegyzés nélkül maradt, míg azt gyakran emlegették a lapok, hogy Bánky bácsi Kossuthnak Debreczenből gyakran küldött kolbászt és másféle hentes-cikkeket.

E hír azonban rektifikálásra szorul, mert Bánky nem Kossuthna, aki el nem fogadta volna, hanem Ihász Dánielnek küldte az említett debreczeni specialitásokat. Így részeseült azokból Kossuth is, az Ihász Dániel lakásán és asztalánál. Ihász Dániel több köszönő levelet írt Bánky bácsinak, ki a tükör-fiókban tartogatta ezen leveleket s nekem egy néhányat meg is mutatott azokból. A Bánky bácsi családjától talán lehetne még ezekből a levelekből valamit megszerezni.

III.

Egy kálvinista paptemetése — katonai díszszel.

Anyai nagyapám, néhai Papp István kenderesi ev. ref. lelkész, mint buzgó magyar ember, lelkes híve volt a 48-iki eszméknek. A nagy idők mozgalmában azonban részt nem vehetett, mert súlyos betegsége ágyhoz szorította. Lélektelen azonban ott volt a szabadságért harcolókkal, kiknek győzelméért mindennap imádkozott a magyarok Istenéhez s mindig aggódva lesté a csataterről érkező híreket.

A magyarok Istene kegyelmes volt hozzá: megengedte érne az 1849. márcz. 5-én vivott

szolnoki diadalmas csata híreit. Anyai kudarcz után e fényes diadal föllelkésített s a jobb jövő reményével töltött el mindenkit. Nagyapám, mintegy új Simeon, látva a magyar dicsőség fő viradásának napját, 1849. márcz. 7-én nyugodtan hunyta le végálmra faradt szemét.

Temetésére a Kenderesen állomásozó honvédség parancsnoka egy díszszázadot rendelt ki s mielőtt a koporsót leeresztették volna, a honvédek, kemény töltéssel, bele lőttek a sírgödörbe.

— Száz golyót kapott tehát előbb a sírjába, úgy helyezték el a koporsóját. Bizonyára édesen nyugszik a honvéd golyók felett, édesebben, mintha rózsagyöngyön aludnék!

IV.

A muszkák által elrabolt ke-

lengye.

Nagyapám halála után édes anyám, ki ekkor már menyasszony volt, testvérénél, néhai Papp István matuszkai ev. ref. lelkészénél időzött. Nagyanyám még Kenderesen maradt, honnan 1849. nyarán egy kis ke Lengyét akart vinni leányának Máté-Szalkára.

Utja Debreczenen vitt keresztül, Debreczen környékét akkor már ellepték az oroszok s nagyanyámat a muszka katonák megtámadták s nemcsak csekély penzészletét, hanem a leányának szánt ke Lengyét is elrabolták a szegény özvegy papnétől.

Nagyanyám e miatt panaszt tett a parancsnokió orosz tábornoknál, ki megígerte, hogy a tetteseket példásan megbünteti, azonban nagyanyám ismerje fel s jelölje meg a rabló katonákat.

És ekkor az orosz tábornok elvonultatta előtte csapatjait. A nagyanyám végig nézte őket s úgy rémlett előtte, hogy egyik kifosztójt, kinek sebforradasos volt az arca, felismerte; de nem mert ráfogni, hogy tényleg ez rabolta ki, mert hatha artatant ért volna a szigorú büntetés. A nyomozás tehát sikertelen maradt s az édes anyám ke Lengyéje a muszkák kezében veszett!

Az osztrák tábornokok a magyar nőkkel szemben (Maderspacóné s mások eseté!) nem jártak el ilyen előzéskényen, mint ez az orosz tábornok! Nevet, sajnálatomra, nem tudom, de talán a nagyanyám sem tudta.

V.

A zserős magyar.

Néhai Kósa Sándor olcsva-apáti földbirókos, dr. Kósa Zsigmond m. kir. szabaddalmi bíró nagyatyja, igen erős ember volt. Mikor az oroszok egy része Munkács irányában hazafelé vonult, egy raj Olcsva-Apatit is fölkereste s az ott talált fegyvereket elkobozta.

Kósa Sándor csak nezte, hogy 5-6 katonára mint vesződik azzal, hogy egy nagy csemő fegyvert a szekeré rakjon. Vegre megszánta őket, segítőkére ment s az egész fegyvercsomót, félkezze, földobta a szekerre. Az orosz katonák csak elbámultak, vezetőjük pedig csak ezt jegyezte meg:

— Erős magyar!

VI.

A deési futás.

Deésnél Katona Miklós táborát könnyű szerrel szétverte »Komisz Urbán« osztrákoláh ezredes. A szatmári fegyelméletlen, kaszás nemzetőrök megfutamodtak s példátlan gyorsasággal felükbe tértek vissza. 3 nap se telt bele s már az alsó Szamos-vidékek is otthon voltak.

Olcsva-Apatiban még ma is él egy öreg ember, ki most is panaszkodik, hogy e nagy-szerű futás óta »fáj a sérése.«

VII.

Az osztrák zsandárok és a trikólor.

Az osztrák rémuralom idejében tiltva volt minden nemzeti jelvény használata. Édes anyám azonban nem sokat törődött ezen tilalommal, hanem a szalma-kalapjár, egy kis kekeny nemzeti színű szalagot kötött.

Igy ment be Gácsról, ho akkor édes apám lelkész volt, kocsin Nagy-Károlyba. Az utcán járkáló osztrák zsandároknak azonnal feltűnt a nemzeti színű szalagos kulap s ujjakkal édes anyámra mutatva így szólottak;

— Ni, ni! Trikólor!

Azonban annyira szemtelenek még sem voltak, hogy e miatt édes anyámat megállították, vagy éppen megbüntették volna. Sőt édes anyám azután is háborítatlanul viselte a trikóloros kalapot.

VIII.

Vörösmarthy és Bajza bujdosása.

A szabadságharc leveretése után Vörösmarthy Mihály és Bajza József Szatmárvármegyében bujdosnak. Jó hely volt ez a bujdosók számára, mert az erdők, folyók, lankák, lapok, morotvák, kitűnő menedék-helyeket nyújtottak.

A mérki erdőben, Nagy-Károly mellett, különösen sok bujdosó tanyázott. Vörösmarthy és Bajza egy ideig szinte ott rejtőzködtek s az erdei vadászlat kijárára Vörösmarthy czeruzával, Vergil usok ezen találó sorát írta föl:

— »Nos patriam fugimus, nos patria linquimus arva« . . .

Gyermek-koromban még én is láttam — ezen fejrítéde azóta bizonyára eltűnt az onnan, sőt talán a vadászlat helyett is újat építettek azóta.

*

Vörösmarthy és Bajza, bujdosás közben. Máté Szalkán is többször megfordult s vagy néhai Csaholczy Istvánhoz, vagy néhai Papp István ev. ref. lelkészhez szállottak. Utóbbi helyen történt, hogy más vendég is volt a haznál, egy szamosháti ev. ref. lelkész, ki azonban Vörösmarthyt és Bajzát nem ismerte, — akkor pedig, elővigyázatból, nem volt szokásban, hogy a házi gazda vendégeit egymásnak bemutogassa. A vendégek tehát egymást nem ismerve ültek le ebédhez.

Vörösmarthynek vörhegyes szakállá volt s e miatt őt a szamosháti lelkész zsidónak nézte s folyton »arendás ur«-nak titulálta, mely címzés felett a társaság beavatott tagjai jó ízűen mosolyogtak, legelső sorban maga Vörösmarthy, kinek inkognitóját azonban nem arultak el.

Midőn aztán később megsugák az illető lelkésznek, hogy kit nézett ő arendás zsidónak, az majd a föld alá bujt szégyenlétben a miatt, hogy Magyarország nagyköltőjét nem ismerte fel, sőt alaposan felre ismerte!

*

Ugyancsak Máté-Szalkán történt, hogy egy este, vacsára után, a nők elkezdtek énekelni Bajzának következő, az akkori kor hangulatát híven kifejező dalát:

— »Multadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény,
Hanyatló szép hazám
Miattad verzem én!« —

Bajza komoran, elborult lélekkel hallgatta a dalt. Nem szólt rá semmit, csak egy pár könyecsképet törölt ki a szeméből. A beszédebb Vörösmarthy azonban, a dal elhangzása után, ez jegyezte meg:

— Milyen szép dal ez! Csak az a kár, hogy a melódiaj olyan . . . németes!

IX.

István helyett Arthur.

Az anyai nagyapám családjában ősi hagyomány volt, hogy az első szülött fiút Istvánnak kereszteltették. Ettől a hagyománytól csak az édes anyám testvérbátyja, néhai Papp István matuszkai ev. ref. lelkész tért el, még pedig hazafi-agból, de azt is megbánta. 1848-ban ugyanis éppen akkor született meg a fia, midőn István nádor az országból megszökött, saját sorsukra hagyván a benne bizó és reménykedő magyarokat. Ugyanakkor kezdett fölragyogni a Görgey Arthur szerencse-csilága.

Papp István tehát szakított az ősi István névvel, melyet István nádor megszököése miatt meggyűlölt s fiát, a Görgey Arthur iránti tiszteletből, Arthurnak kereszteltette.

Jött azonban Világos! Görgeyt elítélte az egész közvélemény. Papp István szintén osztotta ezen nézetet s haláláig nem tudta meg-

bocsátani magának azt, hogy egy ideig ő is bizott Görgeyben s e miatt az ősi István névvel szakított.

Papp Arthur, kiből később máté-szalkai ev. ref. lelkes lett s az irodalommal sikeresen foglalkozott, nem irodalmi síkeire volt büszke, hanem arra, hogy az ő arczat, gyermekkorában, Vörösmarthy, a bujdosás idejében, többször nyájasan megsimogatta.

Papp Arthur Görgeyt, kitől ő keresztnevét kapta, szintén nem szerette s vissza akart tenni az ősi István névhez. Midőn tehát egyetlen fia megszületett, azt Istvánnak kereszteltette. Ez a gyermek azonban nem maradt életben s Papp Arthurban, férfi-ágon, kihalt a »debreczeni Papp« család, mely számos lelkész adott ev. ref. egyházunknak.

Véres kardpárbaj.

— S. j. a tudósítónktól —

Tegnap délután 2 órakor a pavilon laktanya vivótermében véres kardpárbaj folyt le. Egy joghallgató és egy tartalékos 39-es tisztlyettes állottak szemben egymással; s a párbaj az utóbinak sebesüléseivel végződött.

Az esetről szóló részletes tudósításunk a következő:

Hegedüs Gyula joghallgató és Csapkay Géza vasárnap este a »Magyar-Király« kávéházban szóvalta-ba elegyedtek, s a szóváltásban Csapkay olyan sertő kifejezéseket használt, amelyekkel Hegedüs másnap provokáltatta. A tárgyalások végeredményesebben kardpárbaj lett elhatározva végkimerülésig bandage-al.

Tegnap délután vívták meg a párbajt a pavilon laktanya vivótermében.

Segédek voltak Hegedüs Gyula részéről Kemény Emil és Szaitz Marton joghallgatók, Csapkay Géza részéről Perler főbadnagy és Mókésch hadnagy. Párbajorvosként szerepeltek Dr. Czako Zsigmond és egy ezredorvos.

A felek kétszer csapak össze. A második összeccsapásnál Csapkay Géza kezefején súlyosan megsebesült. A hat öltéses mely seb az izmokat vágta kette.

A segéd-k erre beszüntették a párbajt; — a felek nem békültek ki.

Érdekes volt a párbaj után, mikor a felek és segédek kocsira ültek, hirtelen ott termett egy rendőrbiztos, stante-pede elkobozta a kardokat. A jelentés pedig már megtett a rendőrségnek.

Tehát ismét megnyílt a szezon. Megkezdődik a párbajok, tárgyalások, kocsikázások és államfogházak korszaka, s vigan hódít a párbajmania, míg egy-egy komolyabb eset le nem hűti a verekedők kedvét. Azután ellejejtik, s folytatják a verekedést tovább — ki tudja meddig.

Színház.

Sarah grófné. Ohne! György egyik sentimentális darabja, regényes elbeszélésből gyurt drámája került tegnap színpadra az érkekeny szívek gyönyörűségére. Komjáthy né a cím-szerepben felséges alakítást nyújtott; művésznői hatalmas tehetséget teljes fényben ragyogtatta.

Magyar színészet Fiumében. Tegnap volt a Fekete-féle társulat megnyitó díszelőadása. Ez alkalomból a Falurossa került színpadra. Mikor a függöny először felgördült, az egész személyzet elenekelte a himnuszot, melynek hangjainál a díszes közönség állva maradt.

Utána Szirmai Jozefin szavallta el a lendüle és prologót, a mit Barabás Béla a »Magyar Tengerpart« h. szerkesztője irt ez alkalomra:

A prologus bevezető sorai ezek:

Adria gyöngye, szép magyar tengerpart,
Közönt im' teged egy kicsiny csapat,
Mely lelkesülve mult idők példáján
— Küzdve bar — szent czél felé balad,
Min' öröktűz, mely soha ki nem alszik:
Lángol seivünkben, s buzdít az a vágy,
Hogy a magyar szó visszhangot keltsen
Ott is, hol más faj lakja a hazát!

Befejező sorai ezek:

Vihar, ha zug a tengert korbácsolva,
Magyar szó legyen a varázso aj,
Mitől szépen, lagyan el-umul majd
A partot ostromló hullám-moraj.
Oh égi muzsa! Bűvös kezdeddel
Kergess el innen minden feléget,
Legyen közöttünk fűzőn össze
Örökké tartó hazaszeretet!

Szavallat után elenekelték a »Szózatot«, mely után megkezdődött az előadás. Az egybegyűlt nagy-zámu közönség sokat tapsolt Ligeia Mariskának, Kövi Kornéliának, Kövi Juliskának és Havasi nének. A főbb férfiszerepekben kiütöttek magukat: Varradi József, Kovács Gyula, Fehér Karoly, Csete Lajos. A közönség érdeklődése nagy, és remélhető, hogy ez érdeklődés csak gyarapodni fog.

Színházi műsor.

Csütörtökön, okt. 11-én bérlet 10-ik szám »A« — Francillon. Színmű 3 felv. Irt: Ij. Dumas Sándor.

Pénteken, okt. 12-én bérlet 11-ik szám »B.« — masodsor: Nevtelen lévelek. Bohózat 3 felvonásban.

Szombaton, okt. 13-án bérlet 12-ik szám »C.« — negyedszer: A csillag fia (Bar Kachba) Énekes legenda 5 képten.

Vasárnap, okt. 14-én két előadás; délután 3 órakor felhelyarakkal: Liliom Klari. Eredeti népszínmű 3 felv. Irt: zenéjét: szerzette: Dóczy József; esté 7 és fél órakor, bérletszünetben, ujdonságul először: Az anyaföld. Eredeti magyar népdrama 3 felvonásban. Irt: Gécy István.

H I R E K.

Bohém szüret.

Nagy hűhő, nagy felfordulás volt tegnap a Hatvan-utcai kert egy kis részén. Karacs Imréknél tartotta a szüretet az előkelő világ — — hoz éppen nem tartozó bohém banda.

Már fél hatkor véstjósólán nagy számu volt a kedves gyülekezés.

Szatvi, a fiatal, szakértő szemmel bírál gatta, hol a csapravert hordót, hol a ménkő nagy pörköltös bogracsot, hol meg a pörkölt és borle láttár: gömbölyödő, mosolygós arcokat. Na hát kitűnő is volt, nem hiába Rác néni meg Karacs mama együttesen kavargatták, sózták öntözték. Olyan szaga volt annak, mint a rezedának, még Bartha Pista is kapkodott a szag után, mint a jó vizsla, pedig ő most náthás.

Egy kifogás azonban mégis esett. Fittler bácsi a nyolczadik tányér pörkölt eltemetése közben azt mondja:

— Olyan fűstszagú ez a pörkölt — ugy-e?

— Uhm! — nyögtem nagy keservesen, miközben majd kinyomta a képemet a koszt.

De hát ezt az argumentumokkal kísért kifogást nem vették figyelembe. Ugy megette az a sok színész, skribler, meg idegen az egy akó pörköltet, mintha sohase lett volna a kondérba.

A pompás vacsora után a kis társaság ki szivarra, ki meg — akinek nem volt, — bus nótára gyujtván, Karacs Imre meg Kemil ur hail idegeket keserítő művészi játéka mellett andalgott egy darabig, míg a két jeles urat nem tekintven sem házigazdai tekintélyt, sem vendégjogot a kis de bátor társaság ki nem dobta.

Bay Laczi iszonyuan éregett ott Breznay Annuskanak, tarsulatunk mamájának, futta fölébe, hogy minden darab csak 13 krajczár. Olyan szépen futta, hogy Nusi mama kénytelen volt 9 óra előtt megszökni.

Folyt aztán a dáridó. Hangos volt a társaság annak az öröme, hogy Karacs Imre-nek éppen kerek és pontos számban 17 liter bora termett és európai közép számitás szerint tenoristai fizetésének jelenekeny részét belevette a jól jövedelmező szőlőcskébe.

Forogtak a kancsók, s a szivacs természetü kompania már éppen a 9-dik esztendő termésének előlegezéséül jart, mikor Sip meg Dr. ru két hangulag constatáltak: üres a hordó.

E röpke szóban mennyi fájdalom volt, ezt csak látni, de leírni nem lehet. Peti bácsi busan dugta fejét szárnvai alá, Ország faktotum arczán nema könyvek peregek alá. Rác bácsi pedig az utolsó mohikánt egy kulacs utraváló bort szorongatott a hóna alatt.

Felkavaródzott a banda, vonult ki-ki tehetségéhez képest, ki egy kicsit görbén, ki meg ingadozva. Dicseretes kivelt Sziren Póti telt, ki absolute nem birt a lábaival.

— Ez is elmúlt hat, mint elmúlt minden. Szüreteltünk pedig nem volt mit, örültünk, pedig nem volt miért, és hazajöttünk végül is, — ez volt a legfajobb.

— II.

* **Kinevezés.** Gróf Dégenteld József főispán Rózsa Ernő vezett joghallgatót Debreczen városához díjtalan közigazgatási gyakoronokká kinevezte.

* **A miniszter köszönete.** A vallás és közoktatásügyi miniszter f. evi szeptember 29 én 58.437. sz. sz. kelt s Csanky Viktor kir. tanfelügyelőhöz intezett rendeletében Dávid Mihály debreczeni ev. ref. tanítónak, a dobr. orsz. tanítói arv. részére tett 200 koronas alapítványáért, Lamprecht Frigyesnek azon aldozatkeszségeért, hogy egy az arvahából mar kikerült tanítói árvát további kiképzésben anyagilag segélyezett és hogy a debreczeni orsz. tanítói árvánztól a párisi világkiállításra küldött képek kölseiget fedezte, végül a depr. — kereskedő — társulatnak azon aldozat-kész elhatározásaert, melynefogva az általa fentartott kereskedelmi iskolába járó arvahái növendékeket jelentékeny tandíjkezdvezményben es tankönyvszegélyben rész sít, mint a magyar tanítók árvái irányában tanusított nemes lelhu cselekedetert őszinte elismerését és köszönetét fejezte ki.

* **A polgármester jubileumi ünnepségétől** immár egy hét választja el Debreczen közönségét. Mahoz egy hetre tartja meg a törvényhóság diszközgyülesét, amelyen az érdemei ferfiut Debreczen közönsége névében Könyves Toth Káman üdvözölni fogja. Ugyanakkor nyujtja neki Debreczen közönségének ajándékát, a diszalbumot, a melynek aranylapját immár sok százan aláirtak. — Napról-napra tömegevel érkeznek vissza az aláirt ivenk s a rendező-bizottság, hogy módot és alkalmat nyuítson minden felnött ferfi és nőnek ahhoz, hogy az aranylapokat aláirhassa, üzenötödikéig meghosszabbította a benyujtás határidejét. Az aranykönyv lapjaiból néhány szerkesztőségünkben áll a közönség rendelkezésére, a hol a polgármester tisztelői a nap folyamán bármikor aláirhatják. Itt emítjük meg, hogy a lámpionos menet várakozason felől fényesnek ígérkezik. Eddig felől van

ezerkétszáz azok száma, a kik a menetben a várossal való részvételre jelentkeztek. Epen ilyen sikerűnek ígérkezik az este tartandó díszbankett, a melyre jegyek 14-étől kezdve Székely Tivadar főéri iktetésében váltakoznak.

*** A párisi világkiállítás bezárul!** A magyar kir. államvasutak budapesti menetjegy-irodája f. hó 27-én indítja az utolsó külön vonatot Budapestről Párisba a világkiállításnak, ezen a művelt nyugati nemzetek társaságának, a kereskedelem és ipar, a villamos korszak, mezőgazdaság stb. látványosságának megtekintésére, — melőtt még a társulat kárpui bezárolnak. Azok a kimagasló fejes eredmények, az erkölcsi siker, a melyben minden nemzetnek egyformán van része, indokolják a közérdeklődést, mely a párisi világkiállítás iránt kezdte től fogva nyilvánulni. A közönségnek tesz tehát eleget a m. kir. államvasutak menetjegy-irodája, midőn a végző pályán alkalmat nyújt a magyar intelligens közönségnek ennek a végéhez közeledő kincsesháznak megismerésére. A Budapestről Párisba és vissza való utazásra előjegyzések legkevesebb e hó 23-ig fogadtatnak el a debreczeni kereskedelmi és iparkamara titkari hivatalánál, hol a részvételi díjak is lefizethetők s hol a kirándulásra vonatkozó egyéb felvilágosítások is megadatnak. A részvételi díjak a következők: I. oszt. 185 frt (370 kor), II. oszt. 155 frt (310 kor.), III. o. 120 frt (240 kor.), a mely őszigben befoglaltatik az utazás külön gyorsvonattal Budapesttől—Párisig október 27-én és a visszautazás Párisból—Budapestig november hó 6-án, a teljes ellátás 13 napon keresztül és pedig egy nap Münchenben, két nap Párisban és egy nap Zürichben, valamint a két-két napi utazás közben, elszállásias Párisban, szabad bemenet a kiállítás területére stb. Budapest, 1900. okt. 5-én. A m. kir. államvasutak I. városi menetjegy irodája IV., Hungaria szálló.

*** A Sesztina özég jubileuma.** Tegnap jelentős évordulót ünnepelt a Sesztina özég. A becsületes munka, a szolid kereskedelem és a megbízható munkásság eredményét a cég felszazados fenállását csendes család, rokoni körben ünnepelték meg. Ezelőtt ötven évvel nyitotta meg Sesztina Lajos főtéri vaskereskedést s ez idő folyamán nemcsak szolid üzlete iránt ébresztette fel a közönség bizalmát, de önmaga iránt is polgártársi tisztelést és becsületet. Sesztina Lajos a debreczeni társadalmi élet egyik nagybecsűt s erre jeles joggal érdemes tagja lett, aki a közélet tereén, városunk tövrenyhatóságában is tevékenyen kivette a magár szét. Tegnap, hog a félszázados évforduló bekövetkezett a szép családja, kiterjedt, rokonsága s különösen nagyszámú tisztelői sorából özönével kapja a gratulációkat. Este Sesztina Lajos a jubileumi nap emlékére tarsas vacsorát adott, amelyen családja tagjain kívül üzletének személyzete, azon intézetek képviselői, amelyeknek élén áll s még számosan a kereskedő világból hivatalosak voltak. A kitűnően sikerült banketten számos felköszöntőt mondtak Sesztina Lajosra, erre az érdemes s általában tisztelt ferfiúra.

*** A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 14-én vasárnap délelőtt 10 órakor tartja ez ideig alakuló gyűlést, melyen megválasztja tisztikarát, s a melyre a fővárosból, mint vendégek lejönnek dr. Beöthy Zsolt az orsz. tanaregysület elnöke, dr. Négvesy László, az egyesület főtitkára, és Rajner Ferencz, a Tanár egyj. Közlöny szerkesztője.

*** Párbajok a párbajképesség miatt.** Ismeretes az az affér, a mely a kereskedelmi alkalmazottak párbajképességének kérdéséből Aradon keletkezett és az egész ország közvéleményét foglalkoztatta. A kezdete egy nyilatkozat, a melyben ifj. Schwarz Pal aradi vagongyári irodák megbízottai Koller János tanárjelölt és Schiessel Lajos vagongyári hivatalnok kijelentették, hogy felük Eisele Jánossal, a ki őt megsértette, nem verekedhetik

meg, mert az «elárusítással foglalkozó kereskedő» és így nem párbajképes. A nyilatkozatra, a melyet Eisele sértő kommentar kíséretében az Arad és Vidéke nyit terében közzetett, az aradi kereskedők körének válaszmánya egyhangú határozatot hozott, a melyben tiltakozott a nyilatkozatot kiállító két megbízott véleménye és az ehhez hasonló fölfogások ellen.

A határozat kapcsán az ügyről az Arad és Vidéke múlt vasárnapi száma vezető cikkét közöl, a melyek hangját Koller János és Schiessel Lajos sértőnek találták magukra néve és provokálták a cikk szerzőjét Benedek Árpád hírlapíró. Benedek Árpád megbízottai dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő és Tedeschi Viktor bankigazgató becsületbíró elé vitték az ügyet, mely Benedeket felétlenül kötelezte az elégtéteadásra.

Hosszas tárgyalások után tegnap délután történt meg a kettős párbaj. A halogatásnak egyik oka az volt, hogy Benedek segédei kardot kívántak elintézni a két affért, a mig ellenfelei a pisztolyhoz ragaszkodtak. Végül a sértett fel joganal fogva is, megis pisztolyban allapodtak meg: huszonöt lépés távolságról egyszeri golyóváltással. A párbaj a családi nagyerdőn folyt le. Benedek először Koller Jánossal mérkőzött meg. A golyója nem találta Koller tegyvere csüörtörtököt mondott. Utána Schiessellel állott szemközt, de sebes és ezuttal sem történt. Koller János és Schiessel Lajos részéről dr. Langer Aurél és Szabó Béla segítettek, Benedek segédei: dr. Czédly Károly és Tedeschi Viktor voltak. Mint párbajorvosok dr. Hecht Arnold és dr. Tabakovits János voltak jelen. Az ellenfelek nem békültek ki.

*** Lendvay szobor Nagyban.** Lendvaynak a jeles születésnap, mint az Elnökekben ez év jun. 27-én említve volt, a mellszoborra elkészült. A szobrot a vasuti pályaudvartól a városba nyíló Kossuth Lajos utcában (regi Szathmar-utca) állítják fel. A szobor költségeire már összegyűjtött annyi, hogy mintegy 2000 frnt kell már csupán a szobrasznak s ezek után az emlék leleplezhető. A bizottság óhajtaná a leleplezést meg a mostani szep-özi napok egyikén, lehetőleg e hó folyamán fogantatítani. Azért mi is felhívjuk mindazokat, a kik L e n d v a y emléke iránt kegyelettel viseltetnek, hogy adományaikkal siessenek hozzájárulni, hogy a még hiányzó csekély összeg néhány nap előtt összegyűjtsön s a felszentelést ily csekélység ne hátráltassa. Az adományokat lapunk is szívesen nyugtazza és közzvetíti. A l e l e p l e z é s r e m e g h í v j á k a kolozsvári nemzeti színházat, valamint Kolozsvár város tanácsát is. A magyar nyelv egyik legkiválóbb terjesztője volt L e n d v a y, k i n e k ö n f e l a d o v m u n k a k o d a s a fejes sikert aratott nyelvünk terjesztésében s a magyar színművészet fejlesztésében. Hazafiúi kötelességet teljesítenek az utódok, ha fillérekkel hozzájárulnak ahhoz, hogy a Lendvay szülővárosában emlékszóbor figyelmeztette az utast arra, hogy «Nyelveben él a nemzet.»

*** Hajdumegye állategészségügye.** — Hajdumegye területén az elmúlt heten a következő állategészségügyek fordultak:

Juhhimő: Hajdu-zoboszló v. 1 p.
Rühkőr: Hajdu-Nanas v. 1 l.
Sértesvész: balmazújvárosi j. Balmazújváros 5. u., Felső-Józsa 1 u., Mike-Pércs 1 udvar.
Nadudvar: j. Földes 43. u., Nadudvar 18 u., Majdu-Nanas v. 2. u.

*** A szürke és a sárga ló története.** Tanulságos vasári történet, hogy mily határtalan a csalóknak a furfangja. Jancsik Károly gépező jövéru szürke lovat hozott be a vásárra, testvérek közt is megérte volna a 150

forintot. Erre a szürkére vetettek szemet bizonyos vakmerő vásári csalók, akiknek sikerült is befogni a tapasztalatlan gépezőt. — Reáveték, hogy szürkéjét egy ösmeretleo sárga gebéjével cserélje el, ők majd tőle 200 forintért azonnal átveszik a sárgát. Megtörtént a csere, a gépező csak akkor vette észre, hogy becsaptak. A magyarok eltűntek a 150 frtos szürké el, és nem jelentkezett semmi sem, hogy átvegye a becsapott gépezőtől a 30 forintnál alig többet érő sárga gebét. Ez a szürke és sárga ló története, amelyhez a következő fejezetet a rondóság szerkesztő meg.

*** Bresci főhadnagy.** Megirtuk nem regem, hogy a királygyilkos Gaetano Bresci fivére, Bresci Angelo letette nevet, amely ez idő szerint nem a legjobb hangzású világon, Bresci le akart mondani a katonai pályáról is, de utóbb csak az áthelyezést kérte. Vizsgálatot indítottak ellene, a mely azonban rá nézve a legjobb eredménnyel végződött. Viktor Emanuel király megengedte, hogy a primolanói erődbe helyezzék át s főhadnaggyá lépjele elő. Meg kellett ígérnie azonban, hogy nevet megváltoztatja s hogy sohasem fogja kéri más helyőrségbe áthelyezését. Bresci Angelo nemokára a határozód parancsnok lesz.

*** Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értessittemek a t. tagok, hogy a Deas Ferencz utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartani: Köznapokon reggel 6 órakor, este 5 órakor. Szombat és ünnep napokon d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor. Péntek és ünnepnapokat megelőző este 5 órakor. A f. hó 15-én hétfőn levő ünnepnapon «Haskomóth»-val egybekötött «Mazkir» reggel fél 7 órakor. A főistentiszteleten a «Mazkir» d. e. 10 órakor fog tartani.

*** Az alma meg a fája.** Dűlőngözve, vgyorogó abrazattal állított be ma egy subanc a kapitányság udvarára. A bünygyi osztály folyosójár egy csoportban beszélgettek a biztosok. A fiu odatartogott elejük. A szajából erős palinkabűz áradt. Öszzezsapta a bokáját s bambán szalutált:

— Assan instalom hova tettek az edsa apamat.

A biztosok előbb leszárták a legeny szörnnyen.

Azán n-vettek rajta:

— Hat ki az edes apád?

A subanc bután röhögött:

— Kicsoda? E őbb hozzak be az őreget reszeg mint az agyu.

*** Anabaptista keresztelés Kolozsvárott.** Tegnap d. u. 3 órakor szertartásos keresztelést vittek véghez a kolozsvári anabaptisták. — A keresztelés a nádas vízében történt. A vasuti műhelyek mögött, a víz partján két sátrat állítottak föl a hivek és itt történt az atöltözökös. Négy férjes asszony, egy fiatal leány, két fiatal legényt vettek föl a keresztelést alamerítással az anabaptisták szertartása szerint. — Egy budapesti anabapti pap végzte a keresztelési szertartást, ruhastul cipőben, reverendában szállt le a folyó vizébe és a keresztelendőket alamerítette. A szertartás végzetével tartalmass szep beszédet mondott a pap a megkereszteltékhez. — melyet mindenki s legnagyobb figyelemmel halgatót végik. Nagy érdekő közönség volt tanuja a jelenetnek, melynek minden részletét látható érdeklődéssel kísérté.

IRODALOM.

A «Vasárnapi Ujság» okt. 7-iki száma 22 képpel s a következő tartalommal jelent meg: «Leiningen levelei és naplója» (Leiningen és felesége arczképével) — Költemények: «Robotbar» Szabolcska Mihálytól, «A köfője» Albert Józseftől. — Regénytár: «Istenert és a szabadságot» Veresi Arnold regénye (Goró Lajos rajzaival.) «Cougourdan Márius» Regény. Irta Mouron Jenő, (a párisi iadás eredeti filmsztrációival.) — «Az abruzzói herceg sarkvidéki utazása (terképpel)» — «Hany ember élhet meg a földön?» — «Magyar zarándokok Velenczében» (képek a velencei Szent Gellért-ünnepről Turi Gyula rajza és

fényképek után.) — »A nagy-kőrösi Kossuth-szobor« (kép. k. a léleplezési ünnepélyről.) — »Az országos meteorológiai és föld-mágnes-ségi intézet Ó-Gyallán.« (Konko y Thege Miklós igazgató arcképevel és kepekkel.) Hejas Endrétől. — »A persa sah a lövésznyitáren« (Goró Lajos rajzaival.) »Régibb utazások a holdba« — »Egy magyar tengerész halála Khinában« (Pap Lajos, a Khinában elesett magyar tengerész arcképevel) — »Báizs Kálmán« (arcképpel.) — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetetek, Sakkjáték, Keptalány, Egyvelev stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre negy kor., a »Politikai Ujdonságok«-kal és »Világkrónika«-val együtt 6 kor.-os. Megrendelhető a Franklin Tarsulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Ezeréves-utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a »Képes Neplap«, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felére 2 korona 80 fillér.

Gróf Leiningen-Westerburg Károly honvédtábornok Levelei és Naplója 1848-49. Fordította és bevezette Marcalli Henrik. Leiningen tábornok Leveleit és Naplóját teszi most a jelen nemzedék olvasó asztalára a Budapesti Hírlap Ujságvállalata. A sors különös kedvezése az, hogy ezek az iratok most felszázaddal a nagy dráma után napvilágra kerültek. Ötven esztendőig nem tudtuk róla, hogy a szabadságharc egyik — legnagyobb vezére és az aradi vértanúk egyik dicső alakja megírta tapasztalatait és benyomásait. A tizenhárom vértanú tábornok a szabadságharc katonai történetének bizonyára a legilletékesebb szöszölője. A Budapesti Hírlap Ujságvállalata szolgálatot vélt teljesíteni a történetírásnak, midőn ez iratokat Marczali Henriknek, a kiünőtörténetudcsnak, a levelek és napló fölkiutatójának nagyértékű bevezetésével és remek fordításában kiadja. A vállalat ezt az erekye könyvet fényes kiadásban, a modern technika minden vívmányának felhasználásával adja ki. Rajta volt, hogy a könyv a kiadás tekintetében is díze legyen minden könyvgyűjteménynek és szalonnak. A külső köntös, a nyomtatás, a berendezés dolgában is arra törekedett, hogy izléses önálló nyomon haladó, eredeti legyen. Megszerezte Leiningen tábornoknak és nejének eddig ismeretlen és kiadatlan arcképet és — bizvást állíthatjuk — ritka módon sikerült művészi színnyomatú sokszorosításban mellékelte a könyvhöz, valamint facsimilében közli Kossuth Lajosnak Leininghez intézett levelét a tábornok napójának két lapját és a pancsovai cibakházai és szolnoki ütközeteknek a tábornoktól papírra vetett térképét. A könyv negyedrét alakban, az ezredetiek után került következő meglekietekkel jelenik meg pergamentbe kötve: Leiningen és Leiningen arcképe színnyomatban, Kossuth levele Leiningenhez, Leiningen naplójának 9-ik lapja, a pancsovai, cibakház és szolnoki ütközetek tervrajzai, az utolsó naplójegyzet facsimiléje. Áro 10 korona és megrendelhető a Budapesti Hírlap kiadóhivatalában (VIII. ker., Röck Szilárd utca) és általa minden hazai könyvkereskedésben.

CSARNOK.

Pörös szomszédok.

— Debreczeni historia. —
Folytatás.

— Csak még egy szóra Juliska! . . .
Kérem, maradjon még egy pillanatra! . . .
Csak azt mondja meg, haragszik-e réam azért az istenverte porunkért? . . .
A piruló leány mosolyogva nézett ra

egy pillanatig, aztán nemet intve fejével, gyorsan felsietett a kertből, ott hagyva a kerítés tetéjen a szomszédot, ki elragadtatással tekintett az eliető leánya után. S mikor az a kertajtóból még egyszer mosolyogva visszatekintett, úgy érezte egyszerre, mintha szárnyai nőttek volna. Elragadtatással intett bucsút feleje s ki tudja meddig állt volna ott a letra tetéjén, ha uraattya szavai fel nem ébreszték merengéséből.

— Hát te mi a csudát csinálsz ott? Repülő próbálkozol?

— Igen, igen, repülni édes atyám? — kiáltott a fiskális ur hirtelen leugorva a kerítéstől, hanem ennek az okat majd csak oda fenn mondom meg. Egy pár komoly szavam volna édes atyámhoz. Tessék bekísérni az irodamba.

Ezzel karon fogta uraattyt s felvezette az irodájába.

— Tessék csak helyet foglalni s meghallgatni. Rövid lesznek. Belecsömöröltem ebbe a mi áldatlan pörünkbe. Se nekünk nincs belőle, ha-znunk, se a szomszédnak. Én hát abbahagyom az egészet. Hanem előbb édes atyámat kérem valamire.

Szabolcsi Mihály uram nagyot bamult a fiura szavára. Ugyan mi ütött hozzá? Hiszen epen miatta volt az egész pörösködes.

— Halom fiam, hallom!

— Édes jó atyám — szólt a fiskális ur komoly, értelmes hangon — kérje meg a számomra feleségül Borbás Juliskát.

— Borbás Juliskát?! — pattant fel az öreg. — Szereted?!

— Igen! . . .

Ugyancsak nagyot nézett másnap déltájban Borbás Balint uram, mikor templom utat kopogtattak az ajtaján s azon Szabolcsi Mihály uram lépett be. Ugyan mit kereshet itt ez az ember? Hanem azért tisztességtudással fogadta a varatlan vendéget.

— Nemzetes Barbás Balint uram, ökegyelmével akarok beszélni — szólát meg Szabolcsi uram ünnepélyesen s olyan hanguloyozással, mintha sohasem látta volna életében a szomszédot.

— Én vagyok, tessék átsétálni a másik szobába, azonosai szolgálatjára állók nemzetes uramnak — vála-zolt Borbás uram, hasonló komolysággal vezetvén át vendégét a szomszéd szobába. — Tessék helyet foglalni itt a kanapén.

— Köszönöm alásan a szíveségét! Majd azután, ha elmondom a magamét s nemzetes uram is megértette. Hát én abban jöttem volna, ami miatt két esztendővel előlt az a csunya dolog keletkezett.

— Bizony csunya dolog! — hagyta ra Borbás szomszéd. Hanem nem én voltam az oka! Tette ozza nyomatekósan.

— Tudom, tudom — lógatta a fejét Szabolcsi uram — a fiam volt az oka mindennek.

— Bizony, a tekintetes fiskális ur!

— Hát én most éppen csak a fiam miatt jöttem, a ki nagyon szeretné már, ha vége szakadna a dolognak.

(Világért sem mondta volna, hogy ő szeretné s hogy az ő dolgának . . .)

— Elhiszem, elhiszem! Bizony bele is unhatott már!

(Borbás uram is beleunt ugyan, bñnem ha a szomszéd még most is olyan keményen tartja magát, neki sem szabad gyengének mutatkozni.)

— Hát ismeri a nemzetes uram a fiamat, úgy hiszem?

— Már hogyné?! Derék uri ember! — bizonyozgatott Borbás szomszéd olyan forma hangon, a melyben egy kis csípés érzett.

— Azt is tetszik tudni, hogy én sem

ímiilyen-amolyan kitenni való ember volnék? Varospolgára vagyok, de meg van is mit aprítani a tejes fazékka! Isten ő szent kegyelme megáldotta a kezem munkáját!

— No bizony! . . . Mindenki tudja!
Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Az idei gyümölcs termés.

Azok a fagykarok melyek ez ország szőlőtermését májusban megfélezték a gyümölcs-termést is jóformán teljesen fönkre tették. Még csak közepes termésről sem lehet szó az idén, a mennyiben csak egyes vidékeken, egyes kertekben maradt egy kevés gyümölcs, többnyire csak a kesőn érő alma félek közül.

E körülmények okát tehát az idén egyedül a fagykarokban kereshetjük és találhatjuk fel.

De mi lehet az oka annak, hogy más években a midőn a fagy kart nem tesz, sem mindég kielégíthető a gyümölcs termés, sőt általában jó termésre csak nagyon ritka esetben számíthatunk.

E körülmények oka az, hogy hazánkban a gyümölcsfák $\frac{2}{3}$ része nagy mértékben éhez. Ezért nem teremnek a gyümölcsfák rendszeresen, ezért veszik el ellentálló képességüket, ezért kapnak mindenféle betegségeket, s rongálják őket mindenféle paraziták.

Az ellen csak egy módon, intenzív trágyázással lehet védekezni, hogy termő galyaikat a fák beérlelhessék, biztosítván így a következő évi termés, hogy nagyobb ellentálló képességet nyerjenek parazitáktól s az idő zord ságaival szemben.

Am ki trágyazza rendszeresen fajt, bizony nagyon kevesen, de mindenki varja, követeli fajtól hogy azok jó termést adjanak.

Azt mindenki természetesen talaja, hogy buzaigála isálló trágyát, műtrágyát kell adni, hogy jó termést nyerhesünk. No ezek nélkül a fa sem adhat folytonosan jó terméseket.

Miképpen kell tehát a gyümölcsfákat eredményesen trágyázni.

A gyümölcstáknak ugyanazon növényi tápláló anyagokra van szükségük, mint a kultúrnövényeknek, nevezetesen nitrogénra kálira foszforsavra és mésze.

A gyümölcsfa azonban ezen tápláló anyagokat más arányban igényli mint a gabonafélék.

Bebizonyult, hogy a gyümölcsfának 1 m. beárnyékolt talajterületre évente legalább 10 gr. nitrogénre 5 kg. foszforsavra 15 kálira és 20 gr. mésze van szüksége.

A természetes trágyák közül tekintetbe veeedők az isálló trágya kompost. Ezekben azonban a tápláló anyagok nincsennek meg a kívánt mennyiségben, azért a hiány szuperfoszfát hozzá adásával kerülendő el.

A műtrágyák közül különösen a káli-trágyák és pedig a kaitit a könnyű vagy közepes talajon 50% osklorkálium nehéz, kötött talajokra azután szuperfoszfát, az egett mész és chilisalétrom vagy kénsavas ammónia.

Hazai nagyobb műtrágya gyáraink helyesen össze állított kompozitót is hoznak forgalomba gyümölcsfák trágyázása céljából.

A trágyázás kivitele a következő módon legheyeesebb:

A fakorona területén egymástól 1-1 1. 2 méternyire 25-30 c. m. széles és 30-40 c. m. mély lyukat ásunk, egész a rostos gyökerekig.

Ezen lyukakba gyakrabban felerészben

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik.

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenkiné postabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Műtájk postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichbe!

Cs. és kir. udvari-szállító.

„Henneberg-selyem“

vizrel hígított trágya'evnt öntünk. Különösen virágzás alatt ezélszerű ezen eljárás, mert ilyenkor a fának igen sok vízre van szüksége.

Minden beöntés után a lyukba egy kapaföldet dobunk, megelőzve ezek lassan megtelnek.

A beöntést a jelzett idő alatt 6-8-szor ismételjük. Ősszel azután a trágyázási vonalba új lyukakat vágunk, s ezekben szuperfoszfátot klorkáliumot stt. teszünk a fentebb közölt arányban.

A meszet a fa arnyékának egész területen szórjuk el és tavasszal csekélyen aláásunk.

Ha ezen trágyázási eljárást néhány éven keresztül folytatjuk s e mellett a férgeket rovarokat is pusztítjuk, nem lesz nekünk gyümölcsfáinkra panaszukodni, mert ezek reakciójuk fordított csekély költségeit és fáradságát termésikkel szép, sok és tartós gyümölcsökkel bőségesen meghaladják.

Az éhező fa azonban csak silylik és csak silány termést adhat.

APRÓ HIRDETESEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Keresek megvételre jó forgalmu fűszerüzletet. Ajánlatok 500 címen a kiadóba.

Debreczen közelében

egy nagyobb községben, legszebb forgalmu helyen, körülhatárolt ingatlanhoz, mely fűszer és rövidáru üzlettel volna összekötendő — társ keresetük nélkül fiatal ember 1000 frt tőkével. 15—18 ezer frt forgalom biztosítva. Bővebb felvilágosítással szolgál a hirdető Hatvan utca. 31. K. M.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű földvételre társakat keresek. Előjegyezhetni földholdként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szívesen szolgál: **Cs. I. pocsirta-u. 49. sz.**

Két jó ígás ló, szeker, lószerszám és többféle gazdasági eszköz eladó. Eötvös-u. 11.

Ócska vasat, ócska vaskályhákat legmagasabb árban vesz Klein Jakab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarban.

Joghallgató correpetitornak ajánlkozok, esetleg ebédért is. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

Angol nevelőnő az angol nyelvből órákat ad kezdőknek és haladóknak. Érkezhetni Ajtó utca 6.

Kiadó lakás. 2 utcái szoba garcon lakások vagy iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen házaspárnak, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítás nyerhető az íz. hitközségi irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Feltűnő olcsó vetőgépek kaphatók: Schlick-féle 15 soros 130 frt, — Umrah-féle 17 soros, 100 frt, Schutlevorth-féle 13 soros, 80 frt **részletfizetésre.** Egy 21 soros Zala Dr. 11 230 frt. Gépek megtekinthetők Piac-u. 26. Nagytőzsde udvarán.

Kis üzletbe alkalmas boltberendezés olcsón eladó. Eötvös-u. 11.

Templomülés a debreczeni Deák-Ferencz-utcai íz. templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök áron eladó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes **fagymentes kutszivattyúk 60 koronától kezdve** díjtalan felállítással, — egyéb építkezési vastárgyak hához szállítással **gyári áron** kaphatók.

A szüreti időnyre pedig minden külföldinél jobb és olcsóbb szintén aranyéremmel díjazott, saját gyártmány

Borsajtók és szőlőzuzók

lesznek raktáron a **Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság**

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely mindennemű gazdasági, ipari és háztartási gépek javítását is legutányosabban végzi.

Erzsébet szőlőtelep. Szőlővessző eladás.

A gr. Dégenfeld József és dr. Balványi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelep kiűnő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500.000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagy burgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagy-burgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilvani őszi szállításra ezrenként 5 kor. 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemegé szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 kor., 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmány.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet” szőlőtelep irodájában Debreczen, Kossuth-u. 32.

Bikszádi

árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a kútkézelőség Bikszád, (Szatmármegye.)

Bikszádi

ásványos gyógyvizet, mely egyedüli a maga nemében, több hirneves egyetemi orvostanár és hirneves vidéki orvosok, hatásgánál fogva főlébe helyezik a külföldi és drága Selters és Gleichenbergi vizeknek. Gyógyító hatása a bikszádi ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny égcsőhurut, hangszalag hurut, verköpés ellen. Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérhányás, tüdőcsucs hurunál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitűnő eredményt értek el a BIKSZÁDI VIZ alkalmazása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj és epehólyag bántalmánál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmánál, mint specifiicum vált be.

Bikszádi viz berlője s a sztojkai viz főelarusító:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkai

ásványvizet, mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi vizeknek**, mert ényleg annak gyógyhatása szigoru diéta betartásával: idült gyomor bántalom, máj és epehólyag, valamint epékő bajoknál, nemkülönben **csukorbetegségnél** alkalmazva valóságos csodákat művel, s a tünő hatása a SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ a légszóró és zsebkönyv bántalmánál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmánál is. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ duális szénsavtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital parját ritkítja. A SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ hosszas használata az ep. szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rozs ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annál is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

SZTOJKAI

árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál a FORRÁSKEZELŐSÉG SZTOJKAI, u. p. Magyar Lapos. Szolnok-Doboka m.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Éljegyzési kártyák

nagyon olcsón.